

Opinió

(autor Antoni Seguí, 10.07.2003)

L'alimentació de vaques de llet s'ha tornat enigmàtica, segurament per la seva senzillesa pràctica i, a la vegada, per la seva complexitat fisiològica i metabòlica. La selecció genètica ha fet vaques d'alt potencial productiu, sense reparar en que la vaca continua sent un remugant. Possiblement a la genètica, com a ciència, ha d'arribar-li el moment de tornar a ser germana de la resta d'especialitats científiques, i no reina mare. Quan els diners van cap a una rama de la ciència, en general, mai no ha estat per l'especialitat en si, sinó per la generació de més diners. Els diners sempre han buscat rendibilitat, i, avui, si a més a més de la rendibilitat inherent a la rama de la ciència, per a la qual es fa la inversió, s'hi troba el filó mediàtic, l'encert de l'aposta està més que garantit.

Sovint es diu que l'alimentació no està a l'alçada de la millora i selecció genètica que s'ha fet, i es fa. Dóna la impressió, com sempre, que els fracassos de l'aposta s'han d'imputar, en primer lloc, als ramaders per manca de preparació, i, en segon lloc, als altres aspectes tècnics de la producció de llet. El fet és que, sense donar eines al ramader, se'l sotmet a una pressió molt forta, que va des de demostrar-li que ha de millorar l'alimentació, i el maneig, per tal d'assolir la potencialitat de les vaques, fins a la demostració, pels fets, de que les vaques d'alt potencial s'han de renovar més sovint. Aquí, des de, aproximadament, 1985 fins a 1995, es va divulgar i recalcar que l'alimentació de les vaques d'alt potencial productiu, les famoses VAP, s'havia de fer d'acord a la potencialitat genètica; que una vaca de *bona genètica* s'havia d'alimentar de manera diferent a com es feia, i que calien altres productes; fins i tot els calia fibra..., la qual es buscava als subproductes agroindustrials.

Vist des d'una perspectiva d'anys i experiència s'evidencia que no només els ramaders van caure en la trampa comercial, sinó que també ho férem la majoria dels que en aquells temps els assessoraven des dels organismes públics. Tots ens creguérem que la genètica havia fet un pas tan i tan gran que l'alimentació no el podia seguir, i ens havien de conformar anant darrera de la seva estrella. No cal dir que el descrèdit dels assessors de la pública fou immens, sempre, és clar, segons el patronatge dictat des dels grans centres de genètica, practicat pels enllaços comercials, i, beneït, des de les ramificacions que s'havien establert a les altes esferes de l'administració agrària. Les conseqüències no es feren esperar: Per a què pagar uns serveis que no solucionen els problemes dels ramaders, als quals els hem posat la millor genètica per produir llet!.

Els fets són més tossuts que els que defensen posicions mancades de raó, i, juntament amb el temps, s'acaba descobrint l'entrellat. Cal que ho diguem clarament.

Voler alimentar les vaques segons el potencial genètic esdevé impossible; no dubtem que alimentar una vaca d'acord el seu potencial sigui factible, però en tractar-se d'explotacions ramaderes, no d'assaig ni de concurs, s'han d'alimentar segons el potencial de l'explotació, segons els recursos que es tinguin a l'abast.

I això, n'estic segur, els que mouen els fils de la *genètica* ja ho saben. I la prova de que és així, es té en que els següents passos mediàtics o de propaganda i bombardeig, suposadament, informatiu i formatiu, que es donaren, i es donen, des de 1995 fins avui, ja no tenen el punt de mira en l'alimentació, tot i continuar, sinó en la vida de les vaques. D'entre molts acudits i asseveracions que es diuen, en podem destacar les següents: «Les altes productores tenen zels silenciosos, i per això "no queden"»; «les vaques velles tenen més mamitis» (se suposa que són les que ja tenen 5 anys!, amb dues lactacions ja acabades!, si bé la frase exacta no diu mamitis, sinó que donen més cèl·lules somàtiques, ja que no quedaria del tot bé associar una

VAP amb una mamitis); «és tolerable una certa incidència de malalties metabòliques a una explotació»; «per a què no lactacions llargues?» «qui diu que una lactació ha de ser de 10 mesos?» «qui diu que un vedell per vaca i any és més rendible que lactacions llargues?» «si la vaca està preparada per fer llet, doncs que faci llet!»; «La vaca alta productora és una màquina de fer llet»; «el qui té vaques de llet ha de ser vaquer, ramader, no pot ser, ni continuar sent, pagès!», «l'esforç i dedicació que requereixen les vaques d'alta producció no es pot compartir fent cultius», sí, però i els fems? «Tranquil, les depuradores hi són per alguna cosa».

En definitiva, el sentit d'explotació es perd, no es posa l'accent en la rendibilitat de l'explotació, el que cal és que la vaca, aquesta vaca que s'ha fet per a tu, rendeixi el màxim. Per acabar només afegir les perles o guindes de les frases, que resumeixen les anteriors, o que són la conseqüència d'on van a parar els raonaments anteriors: «les vaques d'alta producció no són per explotacions petites», «una explotació com cal ha de tenir una forta o elevada reposició». Només cal que afegissin qui haurien de ser els seus assessors i quin semen s'hauria de comprar.

Arguments per defensar qualsevol de les asseveracions anteriors, des d'un punt de vista científic no n'hi ha, almenys per aquells que tenim llibres de capçalera de reconeguda *insolvència* com els que deriven de l'INRA, i també d'alguns llibres americans que tenen com autor a l'*anatema* Van Soest. La defensa l'han basada en tòpics i fastigosos arguments que tracten el ramader com a persona, no ja inculta, sinó amb poques llums. Això és més greu. Emprar sil·logismes és quasi bé un art, emprar falsos sil·logismes és propi dels que no se'ls pensen i d'aquells que amaguen un rerefons gairebé fosc. Per exemple, quan s'empra el cotxe com a sil·logisme, pot fer-se de moltes maneres, i, com tot, algunes vegades amb encert i d'altres no. Dir que les vaques són com els cotxes, que ara són d'injecció i necessiten un carburant millor, entra dins d'una lògica, ja que l'alimentació s'ha d'adequar a les necessitats, però no s'han de posar les necessitats per sobre l'entorn. Les necessitats les marca l'entorn, l'explotació, i el ramader. Dir que els cotxes d'ara necessiten millors autopistes, és mostrar el llautó i l'interès (bancari, per suposat); és posar les necessitats per sobre de l'entorn. Si s'han de fer similituds entre vaca i cotxe, crec que la més encertada és la d'argumentar que el cotxe, com els que la majoria de nosaltres tenim, si bé pot anar a més de 220, potencialment, no és un cotxe per anar als circuits d'en Carlos Sainz, a menys que l'haguem de renovar cada mes! La qual cosa faria el negoci rodó.